

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes száma 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felolvasó szerkesztő és lapfőmunkatárs: **ÁVÉD JÁKÓ**

Munkatársak: **Dr. Mayer Ödön és Balla István**

Kiadó: **Papp György**

Szerkesztőség a várban. Fogarasi Mihály utca 16 sz.

Kiadóhivatal: a Püsp. Lyc. könyvnyomdában.

Hirdetések díjazabály szerint

Schlauch Lőrincz bibornok halála.

A magyar katolikus egyházat és magát Magyarországot is súlyos csapás érte. Schlauch Lőrincz nagyváradai püspök és bibornok, a ki nagynevű fia volt, úgy a katol. egyháznak mint a magyar hazának, megszűnt élni; megszűnt dobogni az a nemes szív, mely az elsők között volt az emberszeretethez és az elsők között egyháza és hazája szeretetében.

Természetes, hogy mint a magyar katolikus egyház egyik legelőkelőbb és leggazdagabb püspökségének feje, működését főleg az egyház körében csoportosítja s ott fejti ki eredményes munkásságának savát-borsát, de mindig úgy, hogy azzal az egész emberiségnek, de főleg forrón szeretett hazájának s magyar nemzetének is hasznára legyen.

Nagy tehetségének teljes erejével, apostoli lelkének egész bátorságával és meggyőződésével szállt sikra mindenkor egyházáért, hitéért, vallásáért és annak igaz ügyeiért s így lett vezető lelke annak a küzdelemnek is, melyet a kath. egyház az egyházpolitikai törvények ellen folytatott. A viták legkiválóbb, legparlamentibb eseményei a nagyváradai biboros beszédei voltak. Ruganyos dialektikája, tudásának és ismereteinek bősége, szenvedélyessége nem ismerő, de mégis megleően liktető vitázó modora a legkeményebb ellenfele tette s egész szereplése az előkelő politikai elme sikerült próbája volt. És ez a küzdelem körébe gyűjtötte a katolikusokat s Róma elbalmozta kegyeivel. De a mikor a törvényeket szentesítették, püspök jellegű békülékeny természete ismét felülkerekedett s politikai éleslátása nem engedte meg, hogy meddő harcot folytasson a szentesített törvények ellen, anélkül azonban, hogy alkuvást ismert volna.

Gazdag püspöki jövedelméből egyháza ügyéért nem sajnált és nem sokat semmi áldozatot s egyházmegyéjében egymás után emelkedtek a templomok, plébániák és iskolák s gazdag alapítványok dícsérik hosszú életét. Ki tagadhatná ezeknek jótékony hatását Nagyvárad környékén a magyaros kultúra fejlődésére nézve? De hazafias érdemei még tovább is megnyilatkoznak. A biboros püspök indította meg a keleten lakó magyarok segélyezését, hogy megmentsek őket a magyarságnak s

visszatelepítésüknek is a vezérszerepet vitte. Gróf Károlyi Istvánnal pedig megalakította az első magyar kultur-egyletet.

Az uralkodóházhoz tántoríthatatlanul ragaszkodott és Schlauch tanácsát sokszor kikérte az uralkodó.

A magyar tudományos és szellemi életnek Schlauch Lőrincz mindenkor előkelő és tevékeny részese volt. Tudományos képzettsége meghaladta a rendes mértéket és egymaga is kiemelhetné volna a tömegből. Mint humanista és mint tudós a katolikus egyház elveinek volt hirdetője. Nagy feltűnést keltett az a beszéde, melyet az orvosok és természetvizsgálók nagyváradai vándorgyűlésén tartott. A dogmatika hajdani tanára megragadta az alkalmat annak a bizonyítására, hogy a természettudományi gondolkodás és felfogás összeegyeztethető az egyház dogmaival és a tudomány és vallás közt erős dialektikával teremtetett kapcsolatokat.

A magyar katolikus egyháznak kevés olyan rhetora volt, mint az elhunyt bibornok.

* * *

A biboros püspök halála jul. 10-én fél tíz órakor következett be. Betegsége 46 nappal előbb bélfurattal kezdődött, később tüdőgyulladást kapott erős lázzal, majd ezekhez vesebaj is járult. Az előbbi napokban magyszólván mitsem evett s alig tudták fogyó erejét folyékony táplálékkal fentartani. Jul. 10-én délelőtt orvosai borlevelessel erősítették a főpapot, a mi látszólag jól esett neki. Délután fél öt órakor, mikor orvosai újra megvizsgálták, kisse felemelkedett és mélyen felsóhajtott: *Jézusom!* — Ez volt utolsó szava. Allapota rosszabbul lett s azért felvette az utolsó kenet szentségét. A tüdővízenyő meglepte a beteget s élete immár csak percekig tarthatott. Este fél nyolcz órakor önkivételbe esett s erről a papság értesülván, a haldokló köré gyűltek és imádkoztak.

Odakünn a zivataros, villámló éjszakában megszólaltak a nagytemplom barangjai is. Az emberek megdöbbenve néztek egymásnak: A biboros haldoklik.

A nagybeteg fél tíz órakor nebezt sóhajtott és elpihent örökre. A körül levők mindannyian tédre borultak és imádságot mondtak az elhunyt údvéért. Aznap délután érkezett Rampolla biboros, pápai államtitkárnak XIII. Leo pápa apostoli áldását küldő távirata lett. Hivatalos munkái a mi szabad időt engendtek, mind tanulmányozásra fordította, különösen jogbölcseleti, egyházjogi és művelődéstörténelmi tanulmányokba merülvén. Ekkor kezdett a vármegyei közéletben is szerepelni s Bonnász püspöknek is oly bizalmas papja volt, hogy plébániáján is gyakran fölkereste. 1867-ben megszerezte az egyházjog doktori koszorút. Doktori értekezése: Az egyházjogok jogszimériájáról hazánkban, nagy feltűnést keltett. Midőn a katolikus autonómiai mozgalmak megindultak, egyházmegyéjének papsága két ízben 1868-ban és 1870-ben autonómiai követé választotta. Ekkor tűnt fel először nagyobb körben. Álláspontjára nézve, a nagygyűlésen a bizottság többségének főpapi munkálatai mellett tartott hatásos beszédet. Eszrevételek ezimen egy röpirat jelent meg, állítólag Ghyczy Kálmán tollából a többség munkálatai ellen: erre Schlauch egy „Válasz”-szal felelt s nyugodt, tárgyilagos fejtegetéseivel méltó ellenfeleket bizonyított be a kifiző toll publicistával szemben. E szereplésével annyira magára vonta a magasabb körök figyelmét, hogy 1872-ben Csánád egyházmegyei kanonokká nevezték ki. Kanonoki állásában megszabadulva az aprólékos teendőktől még nagyobb buzgalommal látott tudományos foglalkozásokhoz. Nyugalmát azonban nem sokáig élvezhette, mert 1873. márczius 17-én szatmári püspökké nevezték ki. 1877-ben elnöke, 1894-ben tiszteletbeli elnöke a Szent-László-Társulatnak, melynek közgyűléseit iránytadó megnyitó beszédeivel nagy eseményekké tette. Ez időtől már a magyar püspöki karnak vezéralakjai közé tartozott. Különösen a főrendiházban nem volt fontosabb kívált az egyházat érdeklő tárgy, melynek vitájában egy-egy feltűnő tudomány s kimagasló ékesszólású beszéddel ki nem vette volna részét.

Közköztatási törvény, zsidók és keresztény közötti házasságra vonatkozó törvényjavaslat és az egyházpolitikai újabb törvények tárgyalásai közben elővülhetetlen dicsőséget szerzett az egyháznak, hazának és nevének. A kötelező polgári házassági javaslatra a király felszó-

lított akaratához képest táviratilag kérte az áldást.

Schlauch biboros halála óriási konsternációt keltett. A halál hírére a szakadó eső daczára is a nép nagy tömegben vonult a biboros palotája elé. Az emberek, köztük igen sok asszony zokogva kérték, hogy bocsássák be őket a halottas szobába, hogy egy utolsó pillantást vessenek szeretett főpapjukra. A tolongás oly nagy volt, hogy a rezidenczia kapuit be kellett csukni. A középületekre még az éjszaka kinttűzték a gyászlobogókat.

A káptalan a halál hírént menten megláviratozta a király kabinetirodájának, a miniszterelnöknek és a herceggprimásnak.

A végrendeletet a káptalan 11-én korán reggel hallgatta meg. Ebben a biboros a végrendelet végrehajtóitól kívánja: 1) hogy behalzsamozzák és Temesvárra vigyék és ott az általa épített belvárosi temetői kápolnába atyja mellé temessék el; 2) hogy koporsója ketős legyen s virágok közé helyezett ravatalánál a fekete színt csak az egyházi ruhákön használják és a temetés napján Nagyváradon és Temesváron 1000—1000 koronát osszanak ki a szegények között; 3, hogy szent mise alapítványul egy a nagyvárad mint a temesvári székesegyházhoz 2200—2200 koronát s a sarkerti kápolnához június—október hónapokban mondandó 6 eszendes misére 1980 koronát adjanak; 4. hogy a rezidenciában levő minden saját berendezést és butorzatot leltár mellett a rezidentia birtokában hagyjanak s a mi mégis eladandó, azt kéz alatt adják el; hogy ruháit a rokonok osszák el maguk között s némely apróbb dolgok és ezüst nemük miket még életében rokonainak hagyott, maradjon azoknak; hogy megnevezett eredeti olajfestményü képei a nagyvárad muzeumnak, a rezidenciának, a rokonoknak adassanak; hogy püspöki ékszerai a megnevezés szerint adassanak át a káptalani levéltárnak, az utódoknak, a kanonokoknak; hogy Budapestent ne keressen senki semmit, mert a mi ott volt, az már életében átadta rokonainak, a kikenél lakott.

Ezek után megjegyezvén, hogy tőkéi és készpénzei nincsenek, mert azokat részben egyházmegyéjének, részben rokonainak segélyezésére fordította, kijelenti, hogy tulajdonát legfőlebb a püspöki gazdasági készletek és

litásra készített memoranduma a küzdelmeknek — mondhatni — tengelyévé vált.

1880-ban valóságos belső titkos tanácsos, 1884-ben a vaskoronarend elsőosztályú lovagja, 1885-ben a budapesti egyetem tiszteletbeli theologiai doktora, 1886-ban római gróf és pápai trónálló főpap, 1887 április 8-án nagyváradai püspök, 1893 június 12-én bibornok, első a nagyváradai püspök sorában. Ugy a szatmári, mint a nagyváradai egyházmegyében a bérmlás kiosztása alkalmával mindig maga intézett szent beszédet a bérmlándókhoz és egyházmegyéjének összes kormányzati és szentszéki ügyeit személyesen vezette.

Uj templomok, iskolák lelkészszégek hirdetik egyes számtalan jótéteményein kívül apostol buzgalmát.

Szatmári püspök korában megszerezte a híres Török-féle nagy könyvtárt, s ezt a szatmári egyházmegyének adományozta, mire ott a Laurentiana-könyvtár létesült belőle. Szatmáron nagy anyagi áldozatokkal rendbehozta az internátussal egybekötött tanítóképző intézetet, a nagyváradinak pedig saját házat szerzett. 1891-ben Nagyváradon kisdiedővönöképző intézetet alapított; 1896-ban 30 ezer forintot adományozott Debreczen városának nagyszabású apácázárda létesítésére a magasabb nőnevelés érdekében. Előbb a nagyváradai egyházmegye szűkségeit fedezésére 100,000 forintot alapítványt tett; a szilágy-somlyói róm. kath. gimnáziumot nagy anyagi áldozattal rendbehozta s évi fenntartási költségeinek mintegy harmadrészét viseli; a debreczeni kath. főgimnázium létesítésén nagyban fáradozott. Szent-László király halálának hétszázados évfordulója alkalmából, melyet országos ünneppé tett, székesegyházának 10 ezer forintnyi költségen egy művészi nagy Szent Lászlóhermát készítettett s káptalanával együttesen Szent László királynak szép szobrot emelt Nagyváradon.

Uttörő részt vett a magyar közművelődési egyesületek megalapításában a még szatmári püspök korában szervezett Széchenyi-társulattal. Alelnöke volt az országos öröskereszt-egyesületnek, elnöke volt az orszá-

T Á R C S A

Schlauch Lőrincz élete.

Schlauch Lőrincz bibornok, nagyváradai latin szertartású püspök, a Szent István-rend nagykeresztése, az I. oszt. vaskorona-rend lovagja, cs. és kir. v. b. t. tanácsos, a theologiai és a canonai jog tudora, római gróf, a szent atya házi prelátusa és trón-asszistense, a magyar főrendiháznak egyházi méltóságánál fogva tagja, a felirati bizottság tagja, a közjogi és törvénykezési bizottság, a kath. vallás- és tanulmányi alapokra felügyelő és azok kezelését ellenőrző időleges bizottság és a földhitelintézet felügyelő-bizottságának tagja, született Uj-Aradon, 1824 márczius 27-én. Középiskoláit Aradon és Szegeden, a theológiát a pesti egyetemen végezte. Itt, mint a papnövendékek magyar iskolájának legmunkásabb tagja, irodalmi dolgozataival széles körben keltett feltűnést. 1846 őszén levéltáros volt Lonovics eszani püspök udvarában, a hol Mihalovics későbbi zágrábi bibornok-érsek és Fábry későbbi kassai püspök nagyra becsülését vívta ki. Pappá szentelték 1847 április 3-án. Ugyanaz év július havában Nagy-Szent-Miklóson nyert kápláni állomást, a hol nagy buzgalommal folytatta tanulmányait, habár a közbejött nehéz politikai viszonyok nem igen kedveztek neki. 1849 szeptemberében orvicia, 1850-ben pécskai és ismét nagy-szentmiklósi, végre temesvár-belvárosi káplán, egyttal a püspöki liezerumban a dogmatika tanára és a szentszéknél a szegények ügyvédje lett. 1852-ben kedvelt tudománya, az egyházjog és egyháztörténelem tanárává és szentszéki ülnökké nevezték ki. Buvarkodásait ugyszólván emberfölötti erővel folytatta. Egészségét is megrendítette a folytonos, megfeszített szellemi munka, E miatt megvált a tanári pályától és 1859-ben meretzfalvi, 1863-ban gyarmatai plébános s egyszersmind kerületi alesperes

csékely pénzösszeg fogják képezni, melynek harmadrészeről úgy intézkedik, hogy abból uradalmi tisztje 10000 koronát kapjon, a többi pedig egyenlő részekben megnevezett rokonai kapják és kívánja ugyanebből, egy bennlakással ellátott tanítóképző felállítását. Az ugynevezett köteles részek fedezésére 500 koronát hagyott s azután cselédjeiről gondoskodott. A pótvégrendeletben a tiszta hagyaték fennebbi harmadrészt tisztázza oly módon, hogy annak a harmadnak felét a nagyvárad tanítóképzőnek hagyja, a másik felét pedig a fenjelzett arányban a már megnevezetteknek.

A végrendelet akaratahoz híven, illatos, virágos ligetben tették ravatalra a halottat. A ravatal a fogadó teremben állott s a koporsót temérdek virág borította. Sem a teremben, sem a rezidenciában, sem belül, sem kívül az épületen a különben szokásos fekete gyászdrapériának semmi nyoma sem volt. A ravatal mellett apácák imádkoztak szakadatlanul.

A város majd minden épületén fekete lobogó hirdette a lakosság gyászát. A püspöki rezidencia előtt állandóan nagy csoportosulás volt. A hívők látni akarták az elhunyt egyházfejedelmet.

A főváros több középületén fekete zászló lengett. A gyászlobogót kiktették a Magyar tudományos akadémia, a Vöröskereszt-egyesület, a Szent-István-társulat, az Országos Pázmány-egyesület, a Budapesti újságírók egyesülete és sok más épület homlokzatára.

A király Ischlből táviratozott s így szól: Nagy, majdnem pótolhatatlan azon veszteség, melyet nagyérdemű főpásztorunk dr. Schlauch Lőrincz bíbornok püspök elhunytával az egyház, a nemzet, a tudomány és a művészet szenvedett. Mély gyászuk az enyém is. Én ezen bölcs tanácsadóm és odaadásteljes, őszintén kedvelt bívem emléket mindenkor hálás kegyelettel fogom megőrizni szívemben.

Ferencz József.

A pápa részvétét Rampolla kardinális, pápai államtitkár, latin nyelvű távirattal tolmácsolta, mely magyar fordításban így hangzik: A szentséges atya a legnagyobb gyászszal fogadta a Schlauch kardinális elhunytáról szóló hírt, a kinek örök nyugalmat és s egyúttal a nagyvárad káptalanának apostoli áldását küldi.

Táviratozott még József főherceg, a hercegpri-más, Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula kultuszminister, Samassa József egri és Császka György kalocsai érsek, Desseffy csanádi püspök, Hegedűs Sándor, gróf Cziráky Antal, Matlekovits Sándor, Ivánkovics János rozsnói püspök, a magyarországi katolikus egyesületek országos szövetsége, Darányi Ignác, Szabó János püspök, Barabás Béla, dr. Erőss Gyula, gróf Csekonits Endre és neje, Csák Csirják, Argay János, Vécsey Tamás és mások.

Nagyvárad város közgyűlésén Rimler polgármester meghatottan jelentette be Schlauch bíborosnak, a város díszpolgárának halálát. A közgyűlés elhatározta, hogy az elhunyt érdemeit jegyzőkönyvbe igtatja, a káptalanhoz részvétíratot intéz, a ravatalra koszorút tesz és a temetésen küldöttségileg vesz részt.

Biharmegye a ravatalra szintén koszorút tett és a temetésen küldöttségileg képviseltette magát.

gos zeneakadémiának, a poliklinika-egyesületnek stb. Altalában véve a fontosabb társadalmi mozgalmak nélkül meg nem indultak s mindenütt kivette a maga részét, a hol a közügyek előmozdításáról s a szegények gyámolításáról volt szó, különösen a házi szegények kaptak tőle igen sokat, a mi minden évben ezrekre rugott.

Végül megemlítjük, hogy beszédjeivel két hatalmas kötet önállóan is megjelent: Schlauch beszédei. Közrebocsátotta Bunyitay Vince (Budapest, 1890) czim alatt; az első egyházi, a második nevezetesebb egyházpolitikai beszédeit tartalmazza. Ezekon kívül kiválóbb beszédei: A rabszolgakereskedésről, A munkás kérdéséről, Az autonómiáról, A katolicizmusról és hazaszertetről, Az evoluczióról, A bukovinai és csángó magyarokról, A pápáság teendőiről, Hínei és tudni, Eszmék a középkor kultúrájából stb. cziműek.

Dr. Náthán Bernát városi főorvos.

Mult számunkban csak röviden emlékezhettünk meg a koronás arany érdemkeresztrel kitüntetett Náthán Bernát dr.-ról, városunk érdemes főorvosáról, mert a mindnyájunk által örömmel fogadott hírt csak az utolsó perczben kaptuk. Es azt mondtuk, hogy ezen kitüntetés az egész város örvend, mert a kitüntetett orvosbácsi ügyszeretett, orvoshoz méltó jó lelkét és hosszasan fáradhatlan munkásságát az egész város ismeri.

Ugy véljük, nem sértjük meg az orvosbácsi szérenységét, ha életadataival megismertetjük az ő tiszteletét.

Született Gyulafehérvárt 1840 május 20-án. Gimnasiunai tanulmányait a helybeli róm. kath. főgymnasiumban 1862-ben Veszely Károly igazgatósága alatt végezte, ki iránt ma is igaz kegyelettel van. Aztán az orvosi pályára lépett s az akkori „Josefinum“-ban tre-

Wlassics Gyula közoktatási minisztert a temetésen Zsilinszky Mihály államtitkár képviselte és ő tett le a ravatalra Wlassics Gyula közoktatási miniszter koszoruját is.

Winkler József nagyprépostnál, a káptalan fejénél tiszteleggett Nagyvárad városa Rimler polgármesterrel, a ki kifejezte részvétét díszpolgárának halála felett. Kondoleáltak még Szunyogh alispán, Mangra Vazul megválasztott román püspök, Novotny premontrei házfőnök, a kir. tábla, a törvényszék és a helyőrség küldöttsége.

A m. tud. Akadémia, melynek Schlauch igazgatósági tagja volt, küldöttségileg tette le koszoruját az elhunyt ravatalára.

A Szent István társulat, melynek Schlauch védnöke volt, s a Szent László társulat, a mely elnökét gyászolja az elhunytban, szintén küldöttséggel küldötte el koszoruját Nagyváradra.

A Magyar szent korona országainak vöröskereszt egyesületének Schlauch huszonegy esztendeig volt alelnöke s az egyet vezetésében mindenkor kiváló szerepet játszott.

Az Erzsébet kórház fölavatásakor 1884-ben ő fogadta a királyt és hosszas beszédet intézett hozzá Erzsébet királyné halála után ő tartotta fölötté az emlékbeszédet a Tudományos Akadémia termében.

Az elnökség intézkedésére a fekete lobogót mindenütt az országban kiktették az egyesület helyiségeire A temetésre menő küldöttséget gróf Csekonics Endre titkos tanácsos, egyesületi elnök vezette.

A temetésen jelen volt a királynak, Lajos Viktor főhercegnek és a kultuszministernek képviselője, Zichy Nándor, Géza és Aladár grófok, Wenkheim Frigyes, Dénes és Géza grófok, Nyáry Jenő főrendiházi tag, Ugron Gábor, gróf Majláth Gusztáv, Meszlényi püspökök, Szabó szamosújvári püspök. Ott volt a Budapesti Újságírók Egyesületének küldöttsége. Megjelent Gyula város, Új-Arad, Szilágy-Somlyó küldöttsége, a debreczeni egyházközség küldöttsége, az erdélyi és csanádi káptalan tagjai, azonkívül Nagyvárad katonai batóságának fejei Albach hadosztályparancsnok vezetésével, a vármegye és Nagyvárad küldöttsége, azután Lauran püspöki helynök, Mangra Vazul aradi megválasztott püspök.

A koporsót kora reggel lehozták a kapu alá s a hóféhér bolthajtás alatt tették ravatalra. A hatalmas kettős érckoporsó sarkait aranyos imádkozó angyalok ékesítették. Oda erősítették Schlauch méltóságának jelvényeit és két oldalt Schlauch ezimérét tartották.

Ugyancsak selyem párnán tartották a ravatal mellett a bíboros püspöknek nagy és széles bíborosi kalapját, a melyet még sohasem viselt és kisebb kerek bíborosi süvegét, a melyet rendszeren viselni szokott. Ugyancsak selyem párnán fektüdtek rendjelei; a Szent-István rend és a vaskorona-rend ragyogó kintintései. A ravatal mellett a város és Biharmegye három-három díszruhás hajduja a megye és a város koszoruját tartották.

A ravatal lábánál bíboros szőnyegre szék volt a király képviselője számára.

A pápáság pár percczel 9 óra előtt körmenetben a püspöki palotába indult Császka György érsekkel az élén

sedés esetén ingyenes helyet kapott volna, de ő az üresedést nem várta be, hanem a bécsi egyetemre lépett át s az előadásokat több éven át ott hallgatta, azonban az orvosi diploma elnyerése végett mégis Budapestre jött. 1872. óta szülővárosában folytatja az orvosi gyakorlatot. Nemsokára azután a város közönsége városi tisztviselőre választotta meg, mire a város akkori főispánja tiszteletbeli főorvossá tette. A következő tisztiutakor a város közönsége városi tisztviselőre választotta meg. Es itt kezdődik annak a bürgalomnak érvényesülése, mely képes volt a város közönségének osztatlan szeretetét és becsülését kivívni s melylyel képes volt a felsőbb hatóságok figyelmét is magára vonni.

A ránevezett köteleességek teljesítése mellett tevékeny munkásságot fejtett ki a városi közkórház alakulása körül, mely az utóbbi években igen szépen fejlődött. Csaknem két évtized óta híven és szorgalmasan szolgálja mint törvényszéki és fogházorvos az igazságszolgáltatást s a mikor a középiskolákban a közegészségtant tanítani kezdték, azon első között volt, a kik az egészségügyből tanári képesítést szereztek s hogy tanárrá nem lehetett, annak vallásához való ragaszkodása volt oka. Hitközsége elnökévé tette, de mert nem talált elég időt ezen kötelemeknek teljesítésére, egy év után lemondott róla. Jótékonyasága a nevelés körére is kiterjedt s a gyulafehérvári róm. kath. főgymnasiumhoz jutalmi célokra két alapítványt tett s azonkívül időnként még más jutalmakat is ad. Különböző pedig nincs a városban olyan társadalmi egyesülés, melynek a doctor bácsi vagy alapító vagy rendes tagja ne lenne és itt főleg azt kell kiemelnünk, hogy őt a helyi tüszölőegyesület már 30 év óta mondhatja magáénak. Ez időszerint még tevékenyen munkálkodik s kívánjuk, hogy még sokáig ilyen tevékenyen munkálkodhassék.

a kapu alatt álló ravatalhoz. Az egész szertartás alatt az összes latin és görög szertartású templomokban zúgtak a harangok.

A szertartás kilencz órakor kezdődött s nem sokára az uradalmi tisztok vállukra emelték a koporsót és az óriás székes egyház hajója közepén levő ravatalra tették. Mély meghatottságot érzett mindenki, mikor a székesegyházi ének a katonai zenekarral erősített székesegyházi zenekartól kísérve a requiemet énekelte. Misét a főoltáron a kalocsai érsek mondott és minden oltárnál mondottak egyszerre misét. Mise után a koporsót kivitték a vasútra s az egész menet kísérté a koporsót. Tizenegy órakor ért a menet a pályaházhoz, hol Császka érsek beszentelte a holttestet, előállott a G. d. 9154 számú podgyászkoesi nagy fehérkeresztrel a falán és magába rejtette a koporsót.

A szegény ember törvénye.

Az 1900. évi XVI. t. cz. alapján szervezett „Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár” kívánjuk a közönség figyelmét felhívni. Arról az intézményről kívánunk szólni, melynél fontosabbat, életbe vágóbbat, humánusabbat s a magyar néposztály elzülését megakadályozóbbat nem találunk a gazdasági politika történetében. Ha valamikor volt intézmény, mely alkalmasnak mutatkozott, hogy a munkás és cseléd népet a munkaadókkal és gazdákkal megbarátkoztassa s azokat, ezek iránt jó irányban bangolja és az érdekközösséget kifejléssze és ha volt olyan intézmény, mely alkalmas volt a folytonos cselédvándorlást csökkenteni és a cselédet és munkást helyhez kötni, ugy ez az intézmény mindezekre bizonyosan alkalmas.

Ez az országos népségítő pénztár azonban a törvény szerint nem kötelez senkit, szabad elhatározására bízza az érdekelteknek, hogy belépjenek abba, avagy háttat fordítsanak neki. Mily szép kötelesség vár tehát az értelmesebb osztályra, a művelt gazdákra s a többi cselédirtó polgárookra, hogy a pénztárt munkások és cselédek s a nép körében ismertessék, népszerűtsésk, annak tőkéjét gyámolítsák, de főképpen, hogy azokért, kiket a gondviselés munkatársul hozzájuk csatolt, áldozatot hozzanak s ekként tettel is megmutassák, hogy szívök igaz hajlandósággal van megteleve a kapa, kasza dolgosai iránt.

Módot nyújt ez a törvény alapján álló pénztár arra, hogy a ki nem csak frázisként használja ajkán a nép segítését, mutassa meg az emberséges elhatározással, hogy szíve a segítésre szorult nép felé hajlik és arra hívja fel azokat, kiknek évre szerződött gazdasági cselédjük van, hogy ezeket öregségükre vagy munkatehetetlenségük idejére nyugdíjra biztosítsák.

Most megmutathatja tehát az ország földbirtokos osztálya, micsoda értéke van ajkán annak a szónak, mely a humanitásról áradoz és most mutathatja meg a társadalom, mit képes tenni egy helyes intézmény kifejlesztésében, megerősítésében.

Az áldozat, melyre vállalkozni kell a cselédet tartó gazdának, egyáltalában nem teljesíthető. Hiszen ha a gazda cselédjének nyugdíjat akar biztosítani, 10 év alatt a legmagasabb skálában is csak 104 koronát, vagyis évenként 10 Korona 40 fillért fizet s ezt bizonyára megérdemli az a cseléd, a ki 10 évig egymás után hűségesen szolgálta gazdáját. Ezt az áldozatot a gazdák is szívesen meghozzák a cseléd állandósításáért. Ha pedig a cseléd tíz év előtt eltávozik, a gazda a befizetett díjakat másik cselédjére irathatja át, ha a távozó a törvényben megjelölt módon a gazdának a befizetéseket vissza nem téríti.

Ez a csékely áldozat pedig okvetlen meghozza a cselédállandóság kedvező és sokajtvá vált eredményét, mert a jobb cseléd bizonyára szívesebben megy oda és szívesebben marad, még a terhesebb körülmények dacára is és munkájában hűbb és odaadóbb lesz ott, a hol tudja, hogy munkaképtelenség esetére nyugdíjat biztosítanak számára és így megelhető állapotba hozzák.

A mi városi viszonyaink között különösen hangsúlyozzuk pedig azt a körülményt, hogy a pénztár nem csak a cselédé, nem csak a napszámosoké, hanem abba beléphet a kis-, a középbirtokos és mindenki, a ki gazdálkodással csak mellékesen is foglalkozik, beléphet 1200 korona évi nyugdíj biztosítására is és ott nagyobb időre szóló tőke is biztosítható. Es különösen hangsúlyozzuk, hogy ez nem haszonbajtó részvény, vagy közkereseti társaság, hanem országos törvény alapján álló intézmény, melynek díjbevételei tartalék nélkül a tagok javára fordíthatnak.

A társadalom egészségesebb alapra akar helyezkedni. Társadalmi átalakulásunk most forrong. Ertünk meg az idők szellemét. Az emberszeretet melege pacifikáljon. Ennek a társadalmi pacifikációnak nincsen ma sikert ígérőbb tényezője, mint az, a mely egy sóvárgó ábrándképet vált valóra: a nyugodalmas, békés és gondtalan öregséget a szűkölködők mai reménytelen robotosai körében. Es értünk azt is meg, hogy a magyar ember kíváncsi arra, hogy az intézménynek alapján lényegesen kell és fog csökkenni.

Ujdonságok

Gyulafehérvár, 1902. július 17.

— **Ócsászári és apostoli** királyi felsége által koronás arany érdemkeresztrel kitüntetett városi főorvos dr. **Náthán Bernát** részére a kitüntetéshez tartozó

jelvény és okmány, a polgármesteri hivatalhoz e hó 14-én leérkezett s tudomásunk szerint, a polgármester július hó 17-én délelőtt 10 órakor fogja azt a főorvosnak ünnepélyesen átadni.

— **Személyi hírek.** *Majláth Gusztáv Károly* gróf erd. püspök ur. jul. 8-án Csik-Somlyóra utazott, hogy ott a papok és tanítók lelki gyakorlatain részt vegyen. 20-án elmegy Both Ferencz gyergyószárhegyi kanonok-esperes aranymiséjének ünnepélyére, azután felszenteli a gyergyóújlgyesi ujonnan épült templomot, honnan valószínűleg Bakoczára megy és a vallástani tanításáról szóló javaslatokkal foglalkozik, hogy az ezen ügyben aug. 24-én Budapesten tartandó gyűlésen ezekről referálhasson. — *Dr. Uffalusi József* apát-kanonok ur megérte tanárkodásának 25 éves évfordulóját s ebből az alkalomból az 1877. és következő évi tanítványai Gyulafehérváron csoportosulni kívánnak, hogy neki a szeretetüket és hálájukat leróják. Bármily egyszerűen akarják augusztus 29-ét ezen alkalomból megünnepelni ha sikerül, valóban emlékezésre méltó ünnepség számukra fog menni. — *Macaulay* (olv. Mekolé) Trevelyen, a cambridgei híres egyetem kiváló tanára, Macaulay, a nagy történetíró testvére fia, Hunyad vármegyéből vármegyénkbe jön, hogy a románság viszonyait tanulmányozza. Abrudbányán kezd meg vizsgálódását. Akiknek alkalmuk lesz e magas szempontokból tekintő tudással érintkezni (megjegyezzük, hogy az angol nyelven kívül francziául beszél), főkötelességüknek tartásuk a teljes tiszta valót és igazságot, a czáfolhatatlan tények tudásával feltáratni s alkalmat adni, hogy egyes kiváló román férfiakkal és a román nyelvű intézményekkel megismerkedhessék.

— **Dr. Náthán Bernát** városi tisztí főorvost kitüntetésre alkalmából a városi testületek és magánosok közül sokan üdvözölték és a távolból is sokan kifejezték jó kívánataikat. A városi hatóság Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester vezetése alatt még azon nap délelőttjén üdvözölte tisztí főorvosát, a mikor a hivatalos lap a kitüntetését hozta. Az izraelita hitközséget Fischer Sándor főrabbi vezette a kitüntetéshez és a helyi cs. és kir. orvosi kar Dr. Deutsch Lipót törzsorvos vezetése alatt tisztelt. A helyi önkéntes tűzoltó egyesület, melynek a kitüntetett orvos bácsi 1873-ban történt alapítása óta tagja, zenekarának segítségével sikerült színenadót rendezett, melynek kezdése előtt a kitüntetettet Roska József főparancsnok üdvözölte. Végül megemlítjük még azt, hogy a városi polgári osztályhoz tartozó orvosok és gyógyszerészek Dr. Deutsch Mór vezetése alatt f. hó 12-én tisztelegtek a jó kollégánál s tiszteletére ugyanazon nap estején a cs. és kir. katonai orvosok társulásával a sétatéri redutban sikerült társas vacsorát rendeztek.

— **A tanulóknak majálisa** f. hó 16-án kitünően sikerült. A Népkerthben a zárt tánczoló helyiség tömve volt fiatal leányokkal és fiatal emberekkel és jó kedvben folyt a vigalom a hajnali órákig. A „Palotás“, melyet néhány pár a mestert dicsérő ügyességgel és kelemmel eltánczolt, a nézők képezetét a régi jó magyar világba vitte vissza. A „Minyon“ nevű franczia táncot hasonló ügyességgel tánczolták. Tiszta jövedelem 140 korona, a mi jól fog a gymn. zenealapnak.

— **Vármegyénk közigazgatási bizottságának gyűlése.** Zeyk Dániel főispánunk elnöklése alatt f. hó 9-én tartott havi gyűlésen felmerült ügyek közül a következőket hoztuk fel: Szász József alispánnak június haváról szóló közigazgatási jelentése valóságos képet nyújt arról az élelén, mindenre kiterjedő tevékenységről és gondosságról, melylyel vármegyénk ügyeit vezeti. Június 2-án Gyulafehérvár sz. kir. város tisztújítását vezette a legszebb eredménnyel; 6-án és 7-én a balázsfalva —szancsal, a balázsfalva —veresegyházi utszakasok áthelyezési munkálatait, a Mihályfalva —Berve—Szászsebes határain át vezető út kiemelése és jókarba helyezését tekintette meg. Június 12-től 16-ig Budapesten volt a miniszterelnök mint belügyminiszter által tartott közigazgatási anketten, honnan visszatérve már 18-án a százcserényi és sorostélyi völgyben volt felhőszakadások folytán történt utszakadások helyreállítása s az elmosott hidak helyreállítása iránt a helyszínen intézkedett. Pár napig az alispáni hivatal központi ügyeit intézvény, 23-án a főszámverővel a kisenyedí járás főszolgabírájának s az összes községeknek ügyvitelét behatóan megvizsgálta. A főszolgabírói hivatal ügykezelésével meg volt elégedve, de a kntfalvi és vingárdi körben nagy hátralekakat észlelt, a buzdi, örményszékesi és pókafalvi jegyzők ügykezelésével pedig éppen nem volt megelégedve s az ellenőrzést is hiányosnak tapasztalta. A szükséges erőleys intézkedéseket nyomban megtette. — *Dr. Lengyel György* I-ső aljegyző a csutudi volt urberekkel tulajdonát képező terület befásítását elrendelő földmívelési miniszteri rendeletet terjesztette elő. — *Csató János* nyug. alispán azon óhaját fejezi ki, hogy a községeket, testületeket befásításra kötelező rendelet hozatala előtt a költségvetés is állapittassék meg. Gáspár János pedig ajánlja, hogy hívassák fel az urbéres község, miszerint kérje a befásítandó területnek állami kezelésbe vételét, mely esetben az államtól remélheti a szükséges faesemeték díjtalan kiszolgáltatását. Reinhold Olivér kir. tan. p. ü. igazgató havi jelentése szerint júniusban adóban 53.279 kor. 54 fill., hátralék: 2.184.227 kor. II. Betegápolási pótdobban: 864 kor. 41 fill., hátralék 32.078 kor. 65 fill., III. Hadmentességi díjban: 210 kor. 02 fill., hátralék: 178.260 kor. 75 fill., IV. Ital- és fogyasztási adóban: 10.031 kor. 44 fill., hátralék: 42.458 kor. 76 fill. V. Illeték-hátralékban: 16.991 kor. 86 fill., hátralék: 618.576 kor. 78 fill. VI. Illeték-egyenértékben: 501 kor. 99 fill., hátralék: 22.876 kor. 19 fillér. Az adókievetések f. hóban teljesen befejeztettek. — *Albert Iván* kir. főmérnök jelentése szerint: az állami közutak kifogástalan állapotban, a törv. hatósági

utak kielégítő állapotban voltak; a kedvezőtlen időjárás aránylag kisebb károkat okozott. Kéri az utadó-hátralékok behajtását, miután a hátralék már 170.439 kor. 81 fillérre rug. — *Halmágyi Ferencz* kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vall. és közokt. miniszter érvényt szerezni kívánván a magyar nyelv kötelező tanítását elrendelő 1879. XVIII. t. czikknek, utasította a kir. tanfelügyelőket, hogy a nem magyar ajku iskolákat alaposabb vizsgálatala vegyék a hiányok eltüntetése s a magyar nyelv oktatásának eredményesebbé tétele végett. A miniszter az a.-m.-váradjai gör. kel. tanító részére évi 400 koronát engedélyezett s így összesen már 8400 korona államsegélyben részesültek a felekezeti iskolák vármegyénkben. *Dr. Doboz Vilmos* főorvos jelentése szerint a váltólázi esetek gyarapodtak. Előfordult továbbá kanyaró (Ladamoson 27 eset), hasi-hagymáz, vörheny 53 esetben (meghalt 8), hökhurut 40 esetben (meghalt 2), Trachomában 65-ön szenvedtek. A vármegyei kórházban ápolattott: 105, ápolás alatt maradt: 54. Török György állatorvos jelenti, hogy a sertésvész terjedőben van; más ragályos baj nem fordult elő.

— **Jelzálog-Hitel Vállalat Nagyenyeden.** A Budapesti Földtehermentesítő Jelzálog-Hitel Vállalat fiókot nyitott Nagy-Enyeden.

— **Árlejtési hirdetmény.** Sz. 1902. El. 57—1 A vezetésem alatti kir. törvényszék és a felügyelete alatti abrudbányai, balázsfalvi, maros-ujvári és nagyenyedi kir. járásbíróságok, valamint a helyi kir. ügyészség s annak felügyelete alatt álló központi, ugyszintén az előbb megnevezett s a vizaknai kir. járásbíróságok fogház helyiségei fűtésére a jövő 1903-ik évben szükséges tüzfűtő szállításának biztosítása czéljából folyó év július hó 24-ik napjának d. e. 10 órakor az elnöki irodában szóbeli árlejtés fog megtartatni, mely napra az érdeklődőket azon figyelmeztetéssel hívom meg, hogy az árlejtés megkezdésekor 100 korona bánatpénz letendő. Az árlejtési feltételek az elnöki irodában a hiv. órák alatt megtekinthetők. Gyulafehérvárt, 1902. év július 5-én. Nemes Sámuel, kir. trvszéki elnök.

— **Árlejtési hirdetmény.** Sz. 2950—1902. k. ü. A m. kir. Igazságügyminiszter ur 11170—1902. I. f. M. számú rendeletével az u. n. kamarai épületben és annak udvarán különféle padlójavítási, szobafestői, kerítés felállítási és más javítási és helyerállítási munkálat teljesítését 651 K. 45 f. keretén belül engedélyezvén, ezen munkálatok vállalatba adása végett f. évi augusztus hó 11. napján d. e. 9 órakor ezen kir. ügyészségi hivatalos helyiségében verseny tárgyalás fog tartatni. Felhívom ennél fogva mindazokat, a kik a fenti munkálatokat elnyerni óhajják, hogy kellően felbéllyegzett, lepecsételt borítékba zárt, s kívül „Ajánlat a 2950—1902 k. ü. számú hirdetményre“ jelzéssel ellátott s az ajánlat tevő által szabályszerűen aláírt írásbeli ajánlatokat a f. 1902 évi augusztus hó 11. napján d. e. 9 óráig az alólírt kir. ügyészséghez bérmentve adják be. Ajánlattevők kötelesek 60 (hatvan) korona bánatpénzt az alólírt kir. ügyészség vezetőjének vagy a gyulafehérvári kir. adóhivatalhoz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni s a letéti elismervényt ajánlatuk mellett bemutatni. Az elkészítendő munkálatokra vonatkozó műszaki iratok és vállalati feltételek, valamint a kötetendő szerződés tervezete a hivatalos órák alatt alólírt kir. ügyészség kiadóhivatalában tekinthetők meg. A bánatpénz nélküli, továbbá távirati, pót vagy a kitűzött határidőn túl beadott ajánlatok figyembe nem vétetnek. Az írásbeli ajánlatok felbontása előtt, ha czél szerűnek mutatkozik, szóbeli verseny tárgyalás tartatik. Az ajánlatok felett az árlejtést hirdető illetve ennek fellettes hatósága szabadon dönt s azok egyikéhez sincs köve. A kir. ügyészségtől. Gyulafehérvárt, 1902 évi július hó 7-én. Ujvárosi Miklos kir. ügyész.

— **Árlejtési hirdetmény.** Sz. 1902. El. 59/1. A vezetésem alatti Gyulafehérvári kir. törvényszék, ugyszintén a felügyelete alatti abrudbányai, balázsfalvi, gyulafehérvári, maros-ujvári, nagy-enyedi és vizaknai kir. járásbíróság, esetleg a helyi kir. ügyészség részére az 1903. évben szükségletű könyvkötői munkák biztosítása czéljából árlejtést hirdetek s annak határidejűl folyó év július hó 24. napjának délelőtti 9 óráját tűzöm ki, mely napra az érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel hívom meg, hogy az árlejtés megkezdésekor 30 korona bánatpénz letendő. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt elnöki irodámban megtekinthetők. Gyulafehérvárt, 1902 évi július hó 5-én. Nemes Sámuel kir. törvényszéki elnök.

IRODALOM.

* **Költészet és eszmék alkonyán** át viszanézve a mult kódébe, csupa lelkesülés, mámorítás, nagy eszmék, vágy, nagy események ünnepélye nagy csaták diadala vagy kétségbe esett vesztesége a mit látunk. Mintha nagyobb stíllt lett volna az emberek élete egy tűnik fel nekünk. De ez csak látszat. Kezdünk rájönni lassanként, hogy a görög nép, a kikről mi azt hisszük, hogy az emberiség boldog gyermekéveit éltek az optimizmus karjai közt, tulajdonképen egy komoly, sőt szomorú nép volt, a kiknek irodalmából váltak ki mind maig a legnagyobb tragikusok. A Közép-kor maga csupa parádé ugyan trónralépések, csaták lovagi játékok, de ma egyetlen napunkban több az eszmei tartalom, mint volt akkor 10 esztendőben. De mégis pietással nézték az ünnepélyeket, a díszmeneteket s egy-egy nagyobb csoportosulás történetét megemlegették a nézőknek unokái is. A világtörténetnek most megjelent 165. füzetében két szép királyasszony trónralépte ünnepének díszmenetei és csözületei vannak egykoron képekben felelevenítve. Katalin orosz czárnő és Mária Terézia koronázási ünnepélyének két részlete.

C S A R N O K.

A biboros életéből.

A király és a biboros.

A nagy nyilvánosság alig tudja, mily benső, meghitt embere volt Schlauch Lőrincz a királynak. Az uralkodó nagyon megbízott a jó módoru, bizalmat keltő szavú, nagy eszlű főpapban. Akárhányszor magához kéréte, nagy súlyt helyezett a véleményére.

Ha Schlauch Lőrincz nyilvános audienzián jelent meg az udvarnál, őt mindenki már megelőzőleg bocsájtotta be az uralkodóhoz s az audienzia egy óránál előbb nem ért véget.

Bánffy bukása.

A nyarat Schlauch Lőrincz gyakran töltötte Ischlben, a hol szintén sokat érintkezett az udvarral. Bánffy Dezső bukása előtt is hosszabb kihallgatáson volt az uralkodónál s később maga mondotta, hogy épen nem ellenezte Bánffy menesztését.

A hercegprimási jelöltség.

Simor János balála után két komoly jelölt volt a hercegprimási székre: Schlauch Lőrincz és Samassa József. Már ugy volt, hogy Schlauch nyeri el az ország legelső papi méltóságát, a mikor magánéletét a képviselőházban szóvá tették. A püspököt nagyon bántotta a támadás, a melyre nem szolgált rá, de hallgatótt. A hercegprimási széket Vasvári Kolos nyerte el s Schlauch, ha eleinte egy kissé feszélyes is volt érintkezéstük, utóbb igen barátságos, jó viszonyba került a hercegprimással.

Az a képviselő, a ki a Házban támadta meg Schlauch Lőrincz magánéletét, később megtudta, hogy félrevezették és hamisan informáltak. Erre levelet írt Schlauchnak, bocsánatot kért tőle, sőt személyesen is fölkereste a püspököt. Schlauch igen kegyesen fogadta s megnyugtatta, hogy — nem haragszik rá.

Az „eleven püspök“.

Valamelyik békési faluban bérált nemrég a biboros Mikor négyesfogata a plebánia udvarára fordult, a falu népe életveszedelmes tolongásban tört utat, hogy a főpapot színről-szinre láthassa. A plebánost mód fölött bántotta híveinek toladó kíváncsisága és a tömeget rimánkodva kérte, hogy vonuljon félre, ne zavarja a magas vendéget. A biboros pedig mosolyogva vont a félre a plebánost:

— Ugyan hagyd őket fiam! Szegények nem minden sátoros ünnepeken láthatnak eleven püspököt!

A biborosi kalap.

A képviselőházban elhangzott támadás Rómába is eljutott. A pápa ekkor akarta már Schlauch Lőrinczet biborossá avatni, s a súlyos vádak kinos hatást keltettek. Ebben az időben előkelő magyar urakból álló zarándok jártak a pápa elé. Az egyik kardinális az egyik zarándok előtt, a ki ma is él, szóba is hozta a Schlauch ellen elhangzott vádakat. Utóbb azonban Róma is megtudta, hogy a támadás misztifikáczió alapult s a biborosi kalapot elküldték Nagyvárad püspökének.

Migazzi püspök óta, a ki tudvalevőleg Mária Terézia idejében élt, Schlauch Lőrincz volt az első püspök, a ki biboros lett. Rendszerint csak érseket tüntetnek ki e méltósággal.

Hattyudala.

Legutolsó beszédét ez év tavaszán mondta el a biboros Budapesten, a poliklinika közgyűlésén. Hazaérkezése után meglátogatta egy meghitt embere s gratulált a nagyhirű beszédhez.

— Hagyja el — mosolygott fájdalmasan a főpap — a hattyudalom volt.

A látogató megütődött a biboros szavain:

— Rossz sejtelmek vannak Eminenciádnak. Ilyen gyönyörű elme bizonyára fog még teremteni a mostaninál is dicsőbb beszédeket.

A főpap finom vonásain keserű mosoly játszódtott, s csüggedten jegyezte meg:

— Higgye el, érzen, hogy utoljára beszéltem az ország előtt. A poliklinika gyűlésen rémulve vettem észre, hogy elhagy a memóriám. És ez rossz jel!

A kormányzati jog.

Az autonómiai kongresszuson való szereplésének is megvolt a maga titkos rugója. Csak igen bizalmas emberei tudták, hogy Schlauch Lőrincz az autonómia rendezéséről többször is hosszabban beszélt a királylyal. Nézete az volt, hogy autonómia nélkül az egyház helyzete csak rosszabb lehet.

A biboros meghajlott a király szava előtt, ámde mégis mereven ragaszkodott az egyház ama dogmájához, a mely szerint a kormányzat joga egyes-egyedül a püspököké és sem az alsó papságak, sem a kongresszus világi tagjainak intézkedési jogot adni nem akart.

Az előadói javaslatot a kongresszusra Hoványi nagyváradi jogakadémiai tanár készítette el. De a beavatottak tudják, hogy a mit Hoványi csinált, az a biboros püspök szava és akarata volt.

Enyém, tied, övé.

Ez is egyik bérma-uton történt. A biboros hintaja egy híres falu batárába kanyarodott. A falu népéről hírs a mely nem tud különbséget tenni az enyém, tied, övé, között. A batárban nevetve szolt Schlauch a bakon ülő huszárhához:

— Aztán János, ha valamit lopnak, jelentsd ám azonnal!

A községben nagy volt az ováció, a plebánián disz-
ebédet rendeztek a kardinális tiszteletére. Az esperes
épen a tósztya közepén magasztalta a magas vendéget,
a kinek lelke ragyogása fényt áraszt az egyházra. Egy-
szerre robbajjal nyílt az ajtó s János, a huszár lelken-
dezve rohant az urához:

— Kegyelmes uram, alázatosan jelentem, már loptak.

A bíboros bizalmas körben sokszor elbeszélte éle-
tének ezt a kedves epizódját.

A cseregyereke.

Bizalmas körben sokat beszélt gyermekkoráról s
szüleiről, a kiket rajongó inárással vett körül. A mikor
plebániát kapott, az volt a legelső dolga, hogy magához
vette szegénysorsu apját, anyját. Atyja németajku uj-
aradi lakos volt s egy szegedi szűcs leányért cserébe
odaadta Lőrincz fiát, magyar szóra. Mire visszacserélték
a két gyereket, a fiu szügediesen beszélt magyarul, a
a németet csak törte, a szűcs leánya pedig szép sváb
leányszóvá növekedett.

*

A bíboros-püspök nem volt theologiai doktor. A
kánonjogból tett csak doktorátust s ezt is már plebánus
korában.

A papnevelő-intézetben magyar corrector volt. S
mindig büszkén emlegette, hogy ő, a németajku szülők
gyermeké, javíttatta a magyar fiúk munkáját.

A zenét nagyon kedvelte. Fiatalabb éveiben, ha
nta kelt, egy zongora bilentyűzetet vitt magával, hogy
utközben is játszasson.

Apróságok.

Schlauch bíbornok meghalt anélkül, hogy Pável
Mihály nagyváradi görög-katolikus püspök halálát meg-
tudta volna. Orvosai nem engedték meg a hír közlését,
nehogy a beteget fölvigassza.

*

Betegsége megakadályozta, hogy a legutolsó or-
szággyűlésen, a főendibáz ülésén felszólaljon. Az or-
szággyűlési napló november 20-iki ülésén emlékszik meg
utoljára s ekkor is csak néhány közbeszólás révén. Széll
Kálmán a liberalizmusról mondta el ekkor nagy beszé-
dét s a bevezetésében jelezte, hogy felelni fog arra a
kérdésre, mi hát a liberalizmus. S ekkor Schlauch
közbeszólott:

— Nagyon bajos lesz.

*

A bíborospüspökről úgy tudta mindenki, hogy sváb
paraszt családból származik s mikor bíborossá lett, több
lap meg is irta ezt. Schlauch Lőrincz akkor — 1893
június tizenhetedikén — a következő érdekes levelet
intézte az egyik bécsi lap szerkesztőjéhez:

Nagyságos uram!

Rendkívül sajnálom, hogy Bécsben olyan mérték-
ben voltam elfoglalva, hogy nem beszélhettem ön-
nel annyit, a mennyit szerettem volna. Nem tudom, lesz-
e ön-
nel szerencsém Budapesten találkozni és ezért
bátorkodom ön-
nel egyet-mást közölni.

Ismerem egy néhány ur gonoszságát és eszembe
sem jut önt ezek közé számítani, sőt ön-
nek irántam
tanúsított loyális magaviselete keltette fel bennem azt
a bizalmat, a melylyel az ön becses személye iránt
viseltetem.

Hiszen tévedni oly könnyű, különösen életrajzok
írásánál. A magam személyére nem fektetek súlyt
arra, hogy honnan származom, mert a mai kor leg-
alább elvben kevés tekintettel van reá; de szívesetett
atyám emlékének tartozom azzal, hogy engem sváb
parasztyermeknek fel ne tüntethessenek.

Az atyám építész volt, vagy mint a harminczas
években mondták (akkor Magyarországon műegyetem
nem volt :) építőmester. gazdag aradi polgár, de üzleti
összeköttetései miatt Új-Aradra kellett költöznie.

Aradi polgári levelét gondosan őrizte rámban.
Őseink régi német nemességéből származtak „v. Linden“
predikátummal. Czimertünk három szín: piros, fekete,
arany. Mi azonban sohasem használtuk.

Atyám tökéletesen beszélt magyarul. En már 10
éves koromban az Aradon megjelent főtanfelügyelőt
magyarul üdvözöltem, tehát még 1835-ben, a midőn
a magyar nyelv Aradon még nem nagyon virult.

Bennem volt ambíció, de nem olyan, a minőt ne-
kem imputáltak, legkevésbbé törekedtem a bíborosi
méltóságra, — nem is bittem soha, hogy elérjem.
Vegye ezt nagyságod tudomásul, hogy ha valaha
arról szó került, rendes loyális gondolkozásmódjával
tájékoztassa azokat, a kiket lehet. Legyen róla meg-
győződve, hogy ezután is, mint eddig is teljes tiszte-
lettel vagyok, stb.

Schlauch.

Nyílttér[†])

Selyem-blousok 2 frt. 35 krtól
feljebb méterén-
ként blousok és rubákra — valamint Henneberg selyem
fekete, fehér és színes 60 kr.-tól egész 14 frt. 65 krig. mé-
terenként. Mindenkinek bérmentve és elvámolvá
házhoz szállítva. Minták postafordultával. Sveiczba
kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyáros cs. és kir. ud-
vari szállító Zürichben

Bőrapolás.

**Bőrkiütéseket és a bőr egyéb tisztátalan-
ságát** legcélszerűbben Berger-féle orvosi és higiéniai
szappannal lehet eltávolítani. Ezen szer már 30 év óta
világhírre örvend. A bőr tisztasága az ember egészsé-
gének egyik feltétele. Válassza tehát az önök előtt is-
mert **Berger-féle szappant** (kapható minden gyógy-

szertárban) és használja azt mosakodás és
fürdés alkalmával és bőre alaposan megtisz-
tul. Különösen ajánlható **Glycerin-Borax**
és **carbol szappan**. Valódi csak ezen véd-
jeggyel. Eredeti: Hell G. és társa.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Alsófehérmegye közig. bizottság elnökétől.

Sz. 1157—1902.

k. b.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 12-ik hadtestparancsnokság
igazolt jogképviselője Dr. Bruckner Vilmos ügy-
véd nagy-szebeni lakos által aziránt folyamodott
hogy Borbánd község területén robbanó eszközök
elhelyezésére szolgáló raktár építése, valamint az
ahhoz vezető út és egy őrház létesítése céljából
a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi Minis-
ter úr 27175—1902 számú engedély alapján, a
gyulafehérvári 617 sz. tkvi betétben A §. 1. rend
1296. 1297. 1298. helyrajzi számok alatt
foglalt és a borbándi kisbirtokosság közös tulaj-
donát képező ingatlanokból egy kataszteri hold
és 1557¹/₂ ölnyi terület kisajátíttassék.

Ezen kérés folytán az 1881. évi DLI. t.-cz.
34. §-a értelmében a kisajátítási tervek, melyen
a kisajátítandó terület zöld festékekkel és 1—48
számokkal van megjelölve és a kisajátítási össze-
írás Borbánd község község-házánál 15 napig köz-
szemlére kitétetnek s felhivatnak érdekeltek
a kisajátítási tekintetében netáni ellenvetéseiket, akár
a közszemlére való kitétel alatt írásban, akár az
ezennel **1902. évi július hó 28-ik** napjára
délelőtti 10 órájára a község házába kitűzött s
esetleg a helyszínén tolytatandó tárgyaláson a
tárgyalás vezetésével megbízott vármegyei főjegyző
Dr. Bánffy Kázmírnak szóval annál inkább
adják elő, mivel ellenkező esetben a határozat
további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Nagy-Enyeden, 1902. július hó 3-án.

Zeyk Dániel,
közig. biz. elnöke.

Sz. 2478—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkvi ható-
ság közhírré teszi, hogy Ursz Vaszille és társa végre-
hajtónak Remete község g. nemegyesült összes egy-
bázai végrehajtást szenvedők elleni 123 korona 01 fill.
tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az
abrudbányai kir. járásbíróház területén lévő mogosi
427 sz. tjkvben A § 1 r. 2771. 2772. 2773. 2777.
hrsz. ingatlanra összesen 639 koronában ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok **1902. évi szeptember hó 24-ik**
napján d. e. 10 órakor Mogos község-házánál
megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiál-
tási áron alól is elfog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
kikiáltási árának 10⁰/₁₀-át vagyis az árverés napjától szá-
mitandó három egyenlő részletben 15. 30 és 45
nap alatt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz.
42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881.
november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir-
ban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy annak, az
1881. LX. t.-cz. 170 §. értelmében, a bíróságnál történt
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átsegáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 3 napján.
A kivonat hitelűl

Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 2700—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkönyvi ha-
tóság közhírré teszi, hogy Abrudfalva község végrehaj-
tónak Bukarestyán Simon a Jánosé végrehajtást szen-
vedő elleni 59 kor. tőkekövetelés végrehajtási ügyé-
ben az abrudbányai kir. járásbíróház területén lévő
verespataki 702 sz. tjkvben A § 1 r. 2745/2 163 kor.
a 833 sz. tjkvben A § 1 r. 1278/2 hr. sz. 200 kor.
a 867 sz. tjkvben A § 1 r. 2480 és 2481 hr. sz. in-
gatlanra az árverést 497 koronában ezennel megál-
lapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb
megjelölt ingatlanok az **1902. szeptember hó 23-ik**
napján d. e. 10 órakor Verespatak község-házánál
megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-
kiáltási áron alól is eladatai fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10⁰/₁₀-át vagyis az árverés napjától szá-
mitandó három egyenlő részletben 15, 30 és 45 nap alatt
készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jel-
zett árfolyammal számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet
8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiál-
tott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170

§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 3 napján.
A kivonat hitelűl
ifj. Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 2260—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Glückseel Reinhardné,
képv. Dr. Urmösy Károly ügyvéd által végrehajtónak
Vésza George végrehajtást szenvedő elleni 200 korona
tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az
abrudbányai kir. járásbíróház területén lévő az abrud-
falvi 900 sz. tjkvben 1 r. 1990/2 hr. sz. 35 kor. a szo-
hodoli 473 sz. tjkvben 1 r. 6763 hr. sz. 10 kor. 2 r.
6775 hr. sz. 13 kor. 4—8 rend 961 kor. a szohodoli
1 r. 6942 hr. sz. ingatlanra az árverést 15 koronában
ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902. évi szeptem-
ber hó 15-én** Abrudfalván és Szohodolon **1902.
szeptember hó 16-án** d. e. 10 órakor Abrudfal-
va és Szohodol község-házánál megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el-
adatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10⁰/₁₀-át vagyis az árverés napjától szá-
mitandó három egyenlő részletben 15, 30 és 45 nap
alatt készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiál-
tott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170.
§ a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 3 napján.
A kivonat hitelűl
ifj. Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 7207—1902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Filimon Gátfia és társai
végrehajtónak Preszekán Petru és társai végrehajtást
szenvedők elleni 10 kor. 80 fill. tőkekövetelés és jár.
iránti végrehajtási ügyében az abrudbányai kir. járás-
bíróház területén lévő zalathnai 575 sz. tjkvben A §
1 r. 1514. 1515/2. 1516. 1517. 1521. hr. sz. 554 kor.
7 r. 4182 hr. sz. 32 kor. 8 r. 4249 hr. sz. 46 kor. 9.
rend 4251 és 4252 hr. sz. 80 kor. 10 r. 4269. 4275.
4276. hr. sz. i. 98 kor. 12 r. 4526/1 hr. 24 kor. 14.
r. 14366/2 14367/2 hr. sz. 108 kor. 16 r. 14907 hr. sz.
28 kor. 17. r. 15327 hr. sz. ingatlanra az árverést 80
koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902.
évi szeptember hó 17-ik** napján d. e. 10 órakor
Zalathna község-házánál megtartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni
fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10 százalékat vagyis az árverés napjától
számítandó három egyenlő részletben 15. 30 és 45 nap
alatt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november
hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet
8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiál-
tott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170.
§ a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Kelt Abrudbányán 1902 évi július hó 3. napján
A kivonat hitelűl
ifj. Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 2087—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Schvabak Viktor és Zsig-
mond végrehajtónak Zaurka Nicolae l. Mendel vég-
rehajtást szenvedő elleni 407 kor. 18 fill. tőkekövetel-
és és jár. iránti végrehajtási ügyében az abrudbányai
kir. járásbíróház területén lévő bucsumi 1676 sz.
tjkvben A § 1 r. 5950. 5952 hr. 9 kor. 482 sz. tjkvben
A § 1 r. 4865 és 4868 hr. sz. 81 kor. a 424 sz.
tjkvben 2 rend 4778 hr. sz 10 kor. 1943 sz. tjkvben
1 r. 5300 és 5301 hr. sz. 5 kor. az 579 sz. tjkvben
A § 1 r. 5302 hr. sz. 2 kor. 632 sz. tjkvben 3421 hr
sz. 38 kor. 2 r. 3426 hr. sz. 44 kor. 3 r. 4177 hr. sz.
51 kor. 4 r. 4313 hr. sz. 90 kor. 5 r. 4318 hr. sz.
49 kor. 6 r. 4321 hr. sz. 6 kor. 7 r. 4525 és 4526 hr.
sz. 3 kor. 8 r. 4530 és 4535 hr. sz. 56 kor. 9 r.
5464 hr. sz. 91 kor. 10 r. 5471 5473 hr. sz. 15 kor.
11 r. 5475 hr. sz. 21 kor. 12 r. 5480 hr. sz. 5 kor.
13 r. 5937. 5938 hr. sz. 36 kor. 14 r. 5949 hr. sz. 2
kor. 15 r. 5951 hr. sz. 5 kor. 16 r. 5982 és 5983 hr.
sz. 875 kor. 18 r. 5991 hr. sz. 111 kor. 19 r. 5993
hr. sz. 38 kor. 20 r. 5999. 6000/1 hr. sz. 226 kor. 21
r. 6001. 6002 hr. sz. 33 kor. 22 r. 6005 hr. sz. 27
kor. 23 r. 4091 hr. sz. 30 kor. 24 r. 4107 hr. sz. 211
kor. 25 r. 5986/2 hr. sz. 16 kor. 1338 sz. tjkvben 1
rend 5638/1 5639 hr. sz. ingatlanokra az árverést 334
koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elren-
delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1902. évi szeptember hó 19-ik napján d. e.
10 órakor Bucsom község-házánál megtartandó nyilván-

nos árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis az árverés napjától számítandó 3 egyenlő részletben 15 30 és 45 nap alatt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 3 napján.
A kivonat hitelével
ifj. Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 3555—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság közli, hogy Glück Mór alvinczi lakos végrehajtónak Ifj. Kukujan Ilie borsómezei lakos végrehajtást szenvedő ellen 50 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a borsómezei 13 sz. tjkvben A + 1 rdszám, a borsómezei 369 sz. tjkvben A + 1 rsz. 2984/2 hrsz. alatti fekvők összesen 982 korona 50 fillér becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1902. évi szeptember hó 5-én** d. e. 9 órákor Borsómező községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekvi hatósága
Gyulafehérvárt, 1902. évi június hó 2-án.
A kivonat hitelességét igazolja
Nagy Kálmán kir. tkvi kiadó.

Sz. 1941—1902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. járásbíró mint tkönyvi hatóság közli, hogy Dr. Ürmösy Károly ügyvéd által képviselt Fischbein Salamon végrehajtónak Bár Todor és Bár Mátyás I. Simion végrehajtást szenvedő elleni 300 korona tőkekövetelés és 23 kor. 90 f. költség követelése s jár. iránti ügyében az abrudbányai kir. járásbíró területén levő kerpenyesi 160 sz. tjkvben A + 1. rend 971. 973. 974. 975. hrsz. ingatlanra az árverést 798 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az **1902. évi augusztus hó 27-ik napján** d. e. 10 órákor Kerpenyes községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis az árverés napjától számítandó 15, 30 és 45 nap alatt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán 1902. április hó 22-ik napján.
A kivonat hitelével
ifj. Molnár Ferencz kiadó.

Sz. 2415—1902. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekvi hatóság közli, hogy Bergner Mór utóajánlata folytán Albina tak.-pénztár végrehajtónak Istvánffy János jogutódja Istvánffy Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 263 korona 04 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az abrudbányai kir. bíróság területén levő abrudbányai 407 tjkben A + 1 rend 982/3 994. 995 hrsz. ingatlanra az árverést 2817 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1902. évi július hó 28-ik** napján d. e. 10 órákor az abrudbányai kir. bíróság tkvi. hatóság helyiségében megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10 %-át vagyis az árverés napjától számítandó 3 egyenlő részletben 15, 30. és 45. nap alatt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 9 napján.
A kivonat hitelével
ifj. Molnár Ferencz, kiadó.

Sz. 1905—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

Az abrudbányai kir. bíróság mint telekvi hatóság közli, hogy az Auraria tak. pénztár végrehajtónak Bár Joan s. t. végrehajtást szenvedő elleni 1436 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az abrudbányai kir. járásbíró területén levő mogosi 1092 tjkben A + 1 rend 22 kor. 2 rend 325 kor. 600 tjkben A + 1—8 rend 201 kor.; 603 tjkben A + 1 rend 200 kor.; 609 tjkben A + 1—2 rend. 53 kor.; 130 tjkben A + 2—4 7. 11. 12. 14. rend. 377 kor.; 705 tjkben, A + 1 rend. 46 kor.; 64. tjkben A + 1—7. 9—15. 18—32. 34—40 rend 1511 kor. 1250 tjkben. A + 1—7 rend. 395 kor.; 63 tjkben A + 11. 13. 14—16. 20 rend. ingatlanra az árverést 121 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

Sz. 4069—1902 tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekvi hatóság közli, hogy a gyulafehérvári Takarékpénztár mint részvénytársaság végrehajtónak Zudor Jakab alvinczi lakos végrehajtást szenvedő ellen 2951 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az alvinczi 1854 sz. tjkvben A + 1—3 rendszám alatti fekvőkre összesen 2881 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1902. évi augusztus hó 25-én** d. e. 9 órákor Alvincz községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. November 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekvi hatósága
Gyulafehérvárt, 1902. évi június hó 25-én.

A kivonat hitelességét igazolja

id. Lőrincz István
helyettes kir. tkvi kiadó.

1902. évi szeptember hó 29-ik napján d. e. 10 órákor Mogos községhez tartozó megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis az árverés napjától számítandó 3 egyenlő részletben 30. 60 és 90 nap alatt készpénzben, vagy az 1881 LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Abrudbányán, 1902. évi július hó 2. napján.
A kivonat hitelével
Molnár Ferencz kiadó.

Hatóságilag engedélyezett!

VÉGE LADÁS!

Üzletlebonyolítás céljából a gyulafehérvári főpiacs-téren évek óta fennálló **Moreno K.** divatkereskedő cég üzletét felhagyja és bolti árucikkait **leszállított árban árusítja,**

csakis készpénzfizetés mellett, miről a n. érd. közönség ez uton is értesítettik.

Az üzlet felhagyás következtében egyttal felkérem összes vevőimet, kiknek számlái kiegyenlítésre nem kerültek, miszerint **tartozásukat 60 nap alatt kiegyenlíteni sziveskedjenek,** mivel ellenesetben követelésemet bírói uton ügyvédem által lennék kénytelen felhajtani.

Gyulafehérvárt, 1902. év július hó 1-én

Tisztelettel
Moreno K.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenntartására legkifinomultabb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉM

mely vegytiszta, **sem higanyt, sem ólomot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan** és zsírmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arckenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkéreg (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arcot fehérre, simává és üdvé varázsolja. Legkifinomultabb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ara: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit hölgypor (3 féle színben) 1.20 k., Margit szappan 70 fl., Margit fogpép (Zahnpaste) 1 kor., Margit arcvíz 1 kor.

A közönség megrázkóztatását célzó utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beklítése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész, Arad.

Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és illatszert kereskedésben.

Főraktárak Gyulafehérvárt:

Frölich Gyula és Storfer
Leó gyógyszerertárak és **Goth Gyula** uri és női fodrász üzletében.

Hirdetések felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest
Vásár-körút 68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyesők, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, borókák.

„Columbia-Drill”
legjobb szervetűgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Magyarnak Pécs, Németnek Bécs.

Nem tetszőt a pénz
Schönwald Imre Három évi
ékszergyáros, órák és látszerész írásbeli jót-
visszaadatik. állás.

* PÉCS.

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Hazai iparunkat előmozdító céggemnél mindennemű
arany és ezüst tárgyak, órák és minden e szakmába
vágó cikkek sokkal olcsóbban, jobban és megbiz-
batóbban szerezhetők be mint a külföldön.

Valódi ezüst páncél óralánczok

m. kir. fémjelzéssel.

15 gramm súlyban	1 ftr 20	60 gramm súlyban	3 ftr 80
20 " " "	1 " 50	70 " " "	4 " 50
30 " " "	2 " 20	80 " " "	5 " 20
40 " " "	2 " 60	100 " " "	6 " 50
50 " " "	3 " 20	150 " " "	9 " 50

Valódi ezüst rem. óra 5 ftr

Dupla fedéllel 7 "

Valódi ezüst ank. rem.

dupla fedéllel 8 "

Ugyanez erősebb 9 "

" arany szeg. 12 "

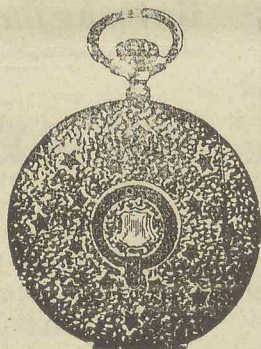
Tula ezüst ank. rem.

dupla fedéllel 12 "

Valódi 14 kar. arany

anker rem. óra dupla 24 "

fedéllel 35 "

Valódi 14. kar. arany lánczok

40 féle divatos mintában.

20 gramm súlyban	24 ftr —	40 gramm súlyban	47 ftr 50
25 " " "	30 " —	50 " " "	58 " —
30 " " "	37 " —	50 " " "	61 " —

Köves lógók nélkül mérve.

Egy 25 grammos aranylánczhoz egy 15 grammos
köves függelék véve összesen 110 gramm nálam 34
ftr 50 krba kerül.

Valódi ezüst női rem. óra 6 ftr. —

Ugyanez dupla fedéllel 8 " —

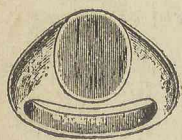
Valódi 14 kar. arany női rem. óra 14 " —

Ugyanez dupla fedéllel 18 " 50

14 kar. arany pecsétgyűrű 6 " 80

Új aranyból 6 kar. 3 " 60

Double arany 1 " 50

Mértékül elegendő egy papírszalag.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve
bármelyikre küldetik.

ELADÓ

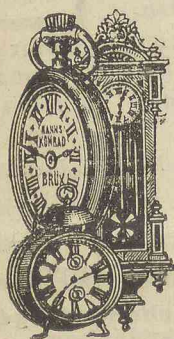
egy fekete, rövid, németországi
gyártmányu

AMERIKAI SZERKEZETŰ

ZONGORA.

Ára 900 korona.

Vár, Pavillon No. 6.

Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett
privát vevőknek

KONRÁD JÁNOS

óragyára,

arany-árak kiviteli háza.

BRÜX, 271. szám. (Csehország.)

Jó nickel rem. óra . . . ftr 3.75.

Valódi ezüst rem. óra . . . 5.80.

Valódi ezüst láncz . . . 1.20.

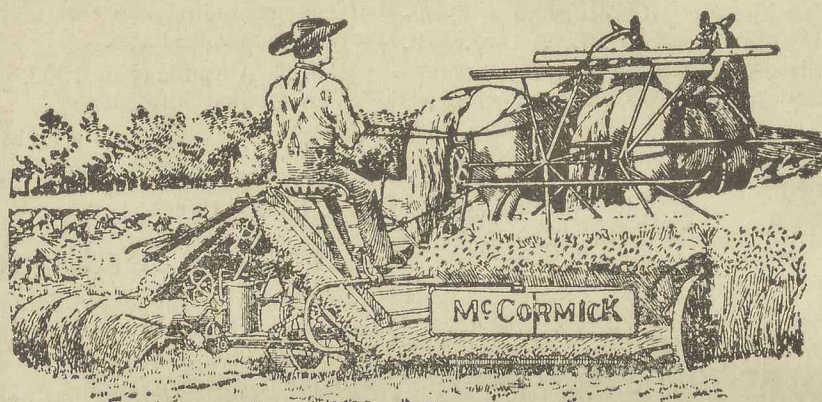
Nickel ébresztő-óra . . . 1.95.

Céggem a cs. és k. birodalmi czimereit van kitün-
tetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint
ezernyi elismerő levél van birtokomban.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX

PARIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkasszálógép,
Kössörükészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
éveköti fonál

gyártmánya.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta és árainkat nem kérdezte.
Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM I. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés :
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-ut 30. szám.

Az állat-praeeparatmok teljesen molymentesek.

Allatok minden fajainak kitömésére vállalkozik

KATONA MIHALY

nyilv. állatpraeparáló és
tanszerkészítő intézete

Budapest, József-körút 13.

Emlősök és madarak ter-
mészethűen a legújabb mód-
szerrel (modellirozással)
készítettek : szebben, job-
ban, olcsóbban, mint bár-
mely hasonló intézetben.

Az állatok kitömése nagyság szerint kerül

EMLŐSÖK :

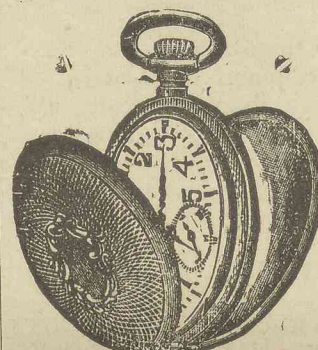
MADARAK :

Egérnagysága — 0-80—1 ftr.	Pintynagysága — 0-80—1 fr
Menyét " — 2 " "	Galamb " — 2 " "
Nyest " — 5 " "	Erdei bagoly " — 3 " "
Róka " — 9 " "	Nagy suhuly (Uhu) " — 6 " "
Vaddisznófej — 15—20 " "	Sas (nagy) " — 12 " "
Szarvasfej — 35—40 " "	Keselyű " — 12 " "
Siketfajdkakas dürgő helyzetben ágon faldiszl — 10 " "	erdő részletet utánzó álv. 7 " "
Nyir " — 5 " "	Siketfajd fej és fark faragott tablettán — 4 " "
Nyir " — 4 " "	

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati trophe-
ák, kisebb, nagyobb, biológiai csoportok, függő vadak, emlő-
fejek ; művészileg faragott tabletták , mint rőbdiszek, mada-
rak, mint faldiszek, emlősbőrök tepicheknek természetűen után-
zott fejekkel. Őz, szarvas, agancsok mondrozása tabletták
ra, levetett agancsok koponyautáztatokra helyezése és minden
egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitele jutá-
nyosan számítatik.

Az intézet kitömési célra frissen lőtt ritkább állato-
kat minden időben vásárol : sas-fajokat, faldikkasokat, uhu
és tuzokat. Medvét és medve-boesot, hiuzt vadmacskát, vidrát,
farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árakkal
lesznek fizetve.

SVAJCZI ÓRA IPAR!

Tudósítjuk a szakférfia-
kat, tisztelket, postai, vasuti
és rendőri hivatalnokokat
valamint mindazokat, a kik-
nek jó órára szüksége van,
hogy a „System Gran-
hülle“-féle genfi Plaquet
rem. órák egyedüli eladását
elvéltük. Ezen órák pra-
ezizen járnak, reguláltak és
kipróbáltak és minden óráért
3 évi írásbeli jótállást adunk.
A külső része, mely 3 fedél-

ből áll, divatosan és pompásan van kiállítva és pedig
az ujjonnan feltalált változatlan amerikai ugynevezett
Goldin ércből készítve, azonkívül egy 14 karatos arany
lemezzel átvonva, miért is annyira hasonlítanak a valódi
aranyhoz, hogy még a legjobb szakember sem képest
megkülönböztetoi egy 100 kor. értékű arany órától. A
világ egyetlen órája ez, mely arany színezetét nem
vesziti soha. 10 000 utánrendelés és 3000 dicsérő
levél van kezükben. Egy úri vagy női óra ára 16 kor.
portó és vám beszámítva. Bőrszékő mindegyikhez in-
gyen. Elegáns úri és női plaqué lánczok a 3, 5 és 8
kor. Minden nem tetsző óra szó nélkül visszavetetik
tehát nincs rizikó! Szállítás utánvétel, vagy az óra-
szeg előre beküldése mellett eszközöltetik. Rendelések
„Chrono“ szállítási ház. Basel (Svájz) czimzendők.
Svájczba a levél 15 f.-be kerül, levelező lapok 10 fil.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény
padló számára.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis
palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-esztalok, ajtók ablakdeszkák stb. ujjonnan betetésére. 1 doboz ára 45 kr.
Mindenkor kaphatók : J. B. Misselbacher özégne! Gyulafehérvár.

2125 es. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.

(saját házában)

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézősége, vasutak, ipari-bánya és
gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok
szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészen föloldhatók, száraz állapotban
poralakban és 46 különböző mintában kilonkint 16 krtól fölfele szállítatnak és a mi a festék
szintisztasságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona juteák utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Főraktár : Idősb. MISSELBACHER J. B. Gyulafehérvár, Segesvár, Nagyszeben.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.